

Ehl-i Sünnet Savunması Kitaplığı: 14

GÜNAHKÂRA KÂFİR DENİLİR Mİ?

TEKİR

Sinan Yılmaz

Ehl-i Sünnet Savunması Kitaplığı: 14

GÜNAHKARA — KAFİR — DENİLİR Mİ?

Sinan Yılmaz

İÇİNDEKİLER

Giriş	4
Ayetlere göre, büyük günah işleyen kafir olmaz	6
Birinci Delilimiz: Eğer müminlerden iki grup savaşırsa aralarını ıslah edin.	6
İkinci Delilimiz: Kardeşi tarafından katil lehine bir şey affedilirse	7
Üçüncü Delilimiz: Allah müminler üzerinde büyük lütuf sahibidir.	8
Dördüncü Delilimiz: Ey iman edenler Allah’a tövbe edin.	9
Beşinci Delilimiz: Allah, şirkten başka, dilediği kimseyi affeder	11
Altıncı Delilimiz: Biz iman ettik, öyleyse bizi bağışla.	13
Yedinci Delilimiz: İman edip de hicret etmeyenler...	13
Sekizinci Delilimiz: İman edenler ve salih amel işleyenler...	14
Dokuzuncu Delilimiz: Takva sahipleri günah işleyince Allah’ı hatırlar ve tövbe ederler.	16
Onuncu Delilimiz: Ey iman edenler!	17
On Birinci Delilimiz: Ey nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım.	18
On ikinci delilimiz: Ey iman edenler size ne oldu ki.. yere çakılıp kaldınız?	20
Günahkarlara kafir diyenlerin delillerine cevaplar	22
Birincisi: Allah’ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kafirdir.	22
Allah’ın hükmüne zıt kanunlar yapan kişi kâfir olur mu?	24
Beşeri kanunlarla idare edilen ülkelerde yaşayan insanların durumu nedir?	25
İkincisi: Kim bir mümini kasten öldürürse artık onun cezası cehennemdir.	26
İbni Abbas Hazretleri, adam öldürenin cehennemde ebedi kalacağını niçin söylemiş?	28
Üçüncüsü: İman edip de imanlarına zulmü bulaştırmayanlar..	29
Dördüncüsü: Kim bir günah işler ve günahı onu kuşatırsa işte onlar ateşin ashabıdır ..	31
Beşincisi: Zina eden kişi, zina ederken mümin değildir..	33

Konumuz, **tekfir meselesi...**

Tekfir: Kişiyi küfre nispet etmek ve kâfir olduğunu söylemektir.

Maalesef günümüzde bazı Müslümanlar, diğerlerini tekfir etmekte ve kâfir olmakla itham etmektedirler. Bizler bu eserde bu konuyu, inşallah A dan Z ye işleyeceğiz.

Meselenin temelinde, büyük günah işleyenin, kâfir olup olmayacağı vardır. **Haricilere göre, büyük günah işleyen dinden çıkar ve kâfir olur.** Dolayısıyla Hariciler, büyük günah işleyenleri tekfir ederler.

Şia'nın itikatta mezhebi olan **Mutezileye göre, büyük günah işleyen kâfir olmaz; ancak imanla küfür arasında kalır.** Bu halde iken tövbe etmeden ölürse, cehennemliktir. Fakat onun cezası, kâfirlerin göreceği cezadan daha hafiftir. Demek Mutezile, büyük günah işleyene kâfir demese de kâfire yakın bir şey demektedir.

Yine kendilerine **Selefi** diyen bazı kişiler, Allah'ın hükümleriyle hükmetmeyenlerin, kâfir olduğunu söylemekte; hatta beşeri kanunlarla yönetilenleri de kâfir saymaktadırlar. Yani onlara göre, hem hüküm koyan hem de o hükümlerin altında yaşayanlar kâfirdir.

Bizim itikadımız olan **Ehl-i sünnet itikadına göre ise, amel imandan bir cüz değildir.** Bu sebeple, büyük günah işleyen kâfir olmaz, fasık olur. Allah dilerse, onu günahları kadar cehenneme atar, sonra cennete sokar. Dilerse affedip, cehenneme atmadan cennete sokar.

Bizler bu eserde, büyük günah işleyenin kâfir olmayacağını ispat edeceğiz. Yine beşeri hükümleri ihdas edenleri ve o hükümlerle amel edenleri sınıflara ayırıp, hangisinin küfre gireceğini delillerle sunacağız.

İşin ispat kısmına girmeden evvel, şunu söylemek isteriz:

Biz, “**Büyük günah işlemek kişiyi kâfir yapmaz.**” derken, büyük günahı teşvik falan etmiyoruz. Hatta diyoruz ki: “Sadece büyük günah-tan değil, küçük günah-tan dahi, şeytandan kaçır gibi kaçın. Günahlar Allah’ın gazabını celbeder, azabına müstahak eder, rahmetinin inmesini engeller.” Bunlar gibi çok sözler söylüyor, nefsimizi ve dinleyenleri, günah-tan vazgeçirmeye çalışıyoruz...

Ancak “**Büyük günah kişiyi kâfir yapar.**” demek, fikhî bir hüküm-dür. Bizim meselemiz, bu hükmün yanlış olduğunun ispatıdır, başka bir şey değildir.

Yine biz, “**Allah’ın hükümleriyle hükmetmeyenler şu şu şartla kâfir olmaz.**” derken, beşeri kanunları sevdiğimizden demiyoruz. Elhamdü-lillah, bizler ehli şeriatız. Şeriatın en küçük bir meselesine, binler ba-şımız feda olsun. Bizler, şeriatın hükümlerinin uygulandığı bir ülkede yaşamak istiyoruz. Ve yine istiyoruz ki, bütün dünyada bu hükümler hükümferma olsun. Bunu istemek farklıdır; “**Allah’ın hükümleriyle idare edilmeyen devlette yaşayanlar kâfir olur.**” demek farklıdır. “**Kâ-fir olur**” ifadesi, fikhî bir hükümdür. Bu hükmün yanlışlığını ortaya koymak, ilim ehlinin işidir. Biz “**Şu şu şartlarla kâfir olmaz.**” derken, “Beşeri kanunlarla idare edilelim.” falan demiyoruz. Diyoruz ki, “**Se-nin kâfir olur.**” hükmün yanlıştır. Allah’ın hükmü bu değildir.

Bu anlattığımızı çok iyi kavramanızı istiyoruz. Takva, “**Günah iş-leyen kâfirdir.**” demek değildir. Yine takva, “**Sen Allah’ın kanun-la-rıyla yönetilmeyen bir ülkede yaşıyorsun, o halde kâfirsin.**” demek de değildir. Günahkâr ile kâfir arasında, yerle gök arası kadar mesafe vardır. Kâfir cennete ebediyen giremeyecekken; günahkâr kişi, günah-ları kadar cehennemde yandıktan sonra cennete girecektir.

Dolayısıyla birisine “**kâfir**” demek, öyle kolay bir şey değildir. Gönlümüzden her geçene, “**Sen kâfirsin.**” diyemeyiz. İnşallah bu eser-de, bu meseleyi her cihetiyle inceleyeceğiz. Bu dersle konuya bir giriş yaptık. Bundan sonraki derslerimizde imizde, meselemizin ilk delilini işleyeceğiz. O derste görüşünceye kadar Allah’a emanet olun.

Ayetlere göre, büyük günah işleyen kafir olmaz

Birinci Delilimiz: Eğer müminlerden iki grup savaşırsa aralarını ıslah edin.

Hucurat suresinin 8. ayetinde şöyle buyrulmuş:

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا savaşırlarsa فَاصْلِحُوا بَيْنَهُمَا aralarını ıslah edin.

Manaya bir daha dikkat edelim:

“Eğer müminlerden iki grup savaşırsa aralarını ıslah edin.”

Şimdi sorumuz şu:

- Müslümanların birbiriyle savaşması helal midir, yoksa haram mıdır?

Elbette haramdır ve büyük günahıdır. Birbiriyle savaşan ve birbirini öldüren Müslümanlar, büyük günah işlemektedirler.

Peki, onların bu büyük günahı işlemeleri, onları dinden çıkarmış mıdır?

Hayır çıkarmamıştır. Delilimiz ne? Ayetin beyanı... Ayet diyor ki:

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا sa...

Eğer onların birbirleriyle savaşması, birbirini öldürmesi; yani büyük günah işlemeleri onları kâfir yapsaydı, Allah onlara “**müminler**” demezdi. Bakın, Allah birbiriyle savaşanlara, Müslüman kardeşini öldürenlere, “**müminler**” diyor. Allah’ın “**mümin**” dediğine, kim kâfir diyebilir?

Şimdi biz, “**Büyük günah işleyen kâfir olur.**” diyenlere diyoruz ki: Hani büyük günah işlemek kişiyi kâfir yapıyordu? Büyük günah kişiyi dinden çıkarıyorsa, birbirleriyle savaşarak büyük günah işleyenlere, Allah niçin “**mümin**” diyor? Birbirini öldürenleri, niçin iman sahibi olmakla vafediyor? Büyük günah işlemek kişiyi kâfir yapsaydı, Allah

onlara “**mümin**” der miydi? Elbette demezdi. Madem demiş, o halde onlar mümindir; büyük günah işlemeleri, onları küfre sokmamıştır.

Ey günah işleyenlere kâfir diyenler! Gelin, bu ayetin hükmüne tabi olun ve artık günah işleyenlere kâfir demekten vazgeçin.

İkinci Delilimiz: Kardeşi tarafından katil lehine bir şey affedilirse

Bakara suresinin 178. Ayetinde, Müslüman kardeşini öldüren ve kendisine kısas veya diyet gereken kimse hakkında, şöyle buyrulmuş:

فَمَنْ غَفِيَ لَهُ Kim ki kendisi için affedildi -Yani katil için affedilirse- **مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ** kardeşi tarafından bir şey -Yani katile, öldürülen kişinin velisi tarafından, diyetten bir şey affedilirse **فَاتَّبَاعَ بِالْمَعْرُوفِ** -affeden için- **marufa uymak vardır.** **وَأَدَاءَ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ** -katil için de belirtilen diyeti- **ihsanla ona ödemek vardır.**

Bu ayette, şu kısım üzerinde durmak istiyoruz:

فَمَنْ غَفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ Kardeşi tarafından katil lehine bir şey affedilirse...

Ayette geçen “**kardeşi**” tabiriyle, maktulün velisi kastedilmiş ve maktulün velisi ile katilin kardeş olduğu beyan edilmiştir. Şimdi sorumuz şu:

- Bu ne kardeşliğidir? Maktulün velisiyle, katil arasındaki kardeşlik nedir?..

Bu kardeşlik, nesep kardeşliği değildir. Zira katille, maktulün velisi arasında, neseben bir kardeşlik yoktur. **Bu kardeşlik, İslam kardeşliğidir.** Cenab-ı Hak, maktulün velisinin kısıstan vazgeçmesi ve diyeti hafifletmesi için, “**kardeşi**” tabirini kullanmış ve maktulün velisinin merhametini tahrik etmiştir.

Şimdi sorumuz şu:

- Büyük günah işlemek kişiyi dinden çıkarsaydı; maktulün velisi, katilin kardeşi olabilir miydi?

Eğer bir Müslümanı öldürmek, bu büyük günahı işlemek, kişiyi kâfir yapsaydı, Allah maktulün velisi hakkında, “**onun kardeşi**” der miydi?

Biz Kur'an'ın, **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ** beyanıyla biliyoruz ki: **Ancak müminler birbirinin kardeşidir.**

İşte katille maktulün velisi arasında, bu kardeşliğin devam etmesi, büyük günah işlemenin kişiyi kâfir yapmadığına delildir. Eğer büyük günah kişiyi kâfir yapsaydı, onların arasında bir kardeşlikten bahsedilmezdi. Zira bir kâfirla mümin, asla kardeş olamaz.

Sözün özü: Madem Allah, öldürülen kişinin velisinin, katilin kardeşi olduğunu beyan buyurmuş ve madem bu kardeşlik, İslam kardeşliğidir; o halde **adam öldürme günahı, katili küfre sokmamış ve iman dairesinden çıkarmamıştır.** Bu da ispat eder ki, büyük günah işlemek kişiyi kâfir yapmaz...

Üçüncü Delilimiz: Allah müminler üzerinde büyük lütuf sahibidir.

Önce şöyle bir tahlil yapalım:

Savaştan kaçmak günah mıdır değil midir?

Elbette gûnahtır, hem de büyük gûnahtır. Eğer büyük günah işlemek kişiyi kâfir yapıyorsa, savaştan kaçanların kâfir olması ve Allah'ın savaştan kaçanlara, “**kâfirler**” diye hitap etmesi gerekir. Eğer Allah onlara “**kâfir**” demiyor ve mümin diyorsa, bu ispat eder ki, savaştan kaçmak onları kâfir yapmamıştır. Bu da büyük günah işleyenin, kâfir olmayacağına delil olur.

Şimdi bakalım, Allah savaştan kaçanlar hakkında, Al-i İmran suresinin, 153. ayetinde ne diyor:

وَلَا تَلَوْنَهَا عَلَىٰ أَحَدٍ O vakit siz uzaklaşıyordunuz **إِذْ تَصْغِدُونَ** ve kimseye dönüp bakmıyordunuz **وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ** Resul de sizi arkanızdan çağırıyordu.

Bu ayet, Uhud savaşı hakkında inmiştir. Peygamberimizi öldü zanneden bazı sahabelerin savaştan kaçmasını anlatıyor. Efendimiz (asm) onlara, kaçmamaları için sesleniyor; onlar ise kaçıyor ve dönüp kimseye bakmıyorlardı.

Eğer büyük günah işlemek kişiyi kâfir yapsaydı, savaştan kaçan bu sahabelerin kâfir olması gerekirdi. Zira savaştan kaçmak, büyük gük nahtır.

Şimdi sorumuz şu:

- Allah onlar hakkında ne buyurmuş?
- Onlara kâfir mi demiş, yoksa mümin mi demiş?

Allah onları affettiğini beyan edip, şöyle buyurmuş:

وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ Allah müminler üzerinde büyük lütuf sahibidir.

Gördünüz mü, Allah savaştan kaçanlara ne diyor; **“müminler”** diyor ve onları affetmesini, müminlerin üzerinde lütuf sahibi olmakla vasfediyor.

Allah savaştan kaçanlara, bu büyük günahı işleyenlere **“mümin”** diyor; ama bizim Selefî zihniyet, **“yok, kâfirdir”** diyor. Yahu siz, Allah’tan daha mı iyi biliyorsunuz?.. Allah’ın mümin dediğine, siz nasıl kâfir dersiniz? Bir mümine kâfir demek, kişiye günah olarak yetmez mi?

Kâfir olmak başkadır, fasık olmak başkadır. Büyük günah işleyen fasıktır, kâfir değildir. Delilimiz, Al-i İmran suresinin, 173. ayetidir.

Dördüncü Delilimiz: Ey iman edenler Allah’a tövbe edin.

Şimdi şöyle bir tahlil yapalım:

- **Tövbe etmeye kim davet edilir ve kimden tövbe etmesi istenir?**

Herhalde, günah işleyen tövbeye davet edilir. Günahı olmayan, tövbeye davet edilmez. Eğer günah işlemek kişiyi kâfir yapıyorsa, Allah

günah işleyenleri tövbeye davet ederken, onlara “**kâfirler**” diye seslenir. Yok, eğer günah işlemek kişiyi kâfir yapmıyorsa, Allah onlara “**müminler**” diye seslenir. Şimdi, Allah tövbeye davet ettiklerine nasıl seslenmiş, buna bakalım:

تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ Ey iman edenler يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا Allah’a tövbe edin
تَوْبَةً نَّصُوحًا Tövbe-i nasuh ile -yani samimi ve gönülden bir tövbeyle-
(*Tahrim, 66/8*)

Ayet-i kerimede, Allah günah işleyenlere nasıl hitap etti? Dedi ki: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا Ey iman edenler...** Bakın, Allah günah işleyenlere “**müminler**” diyor. Eğer günah işlemek kişiyi kâfir yapsaydı, Allah onlara, “**müminler**” diye hitap eder miydi? Elbette etmezdi. Madem hitap etmiş, o halde büyük günah işleyen mümindir. Günahı onu dinden çıkarmamış ve kâfir yapmamıştır.

Sadece bu ayette de değil, Kur’an’da, günah işleyenlerin tövbeye davet edildiği bütün ayetlerde, Allah kullarına, “**müminler**” diye hitap etmiştir. İşte bütün bu ayetler, günah işleyenin mümin olduğunu ve imandan çıkmadığını ispat eder...

Burada şunu da belirtelim: Bizler bu dersi, günaha teşvik etmek için yapmıyoruz. Yani madem günah işlemek dinden çıkarmaz, haydi hep beraber günaha koşalım, demiyoruz. Daha önce de dediğimiz gibi:

“Günahtan, yılandan şeytandan kaçır gibi kaçalım. Çünkü günah, Allah’ın gazabını celbeder, rahmetinden mahrum eder, kişinin cehenneme girmesine sebep olur. Daha birçok kötülüğü vardır.”

Lakin bunlar farklıdır, günah işleyenin kâfir olduğunu söylemek farklıdır. Bizler bu derslerde, fikhî bir hükmü tahlil ediyoruz. Bu fikhî hüküm de günah işleyenin kâfir olmayacağıdır. Bu hükmü de **Mutezile**, **Hariciler** ve **Selefi** zihniyete karşı müdafaa ediyoruz. Sakın bu açıklamalardan, günaha karşı cesareti ders almayın. Bizim davamız başkadır.

Bizler bu açıklamaları, “**Büyük günah işleyen kâfir olur.**” diyen, Haricilere, Mutezileye ve Selefi zihniyete karşı yapıyoruz. Amacımız, büyük günahın kişiyi dinden **çıkarmadığını ve amelin, imandan bir**

cüz olmadığı ispat etmektir. Bu dersleri bu makamda yapıyoruz. Sakın bu derslerden, “**Nasıl olsa imandan çıkmıyoruz, öyleyse günahları dilediğimiz gibi işleyelim.**” neticesini çıkarmayın. Dersimizin konusu, salih amelin kıymeti olmadığı için, bu nokta üzerinde durmuyoruz. Eğer salih amelin kıymeti hakkında ders yapsaydık, çok daha farklı konuşurduk. **Salih amelin kıymeti farklı bir şey; salih ameli olmayanın, kâfir olması farklı bir şey.** Bu farkı unutmayalım...

Beşinci Delilimiz: Allah, şirkten başka, dilediği kimseyi affeder

Şimdi şöyle bir tahlil yapalım:

Biliyoruz ki, tövbe ile her günah bağışlanır. Bu günah şirk ve küfür de olsa, samimi tövbeyle affedilir. Küfürden tövbe edip mümin olan kimsenin, önceki bütün günahları silinir. Tövbeyle, kişinin işlediği diğer büyük günahlar da affedilir. Demek ister büyük günah olsun, ister küfür olsun; tövbe edilen günahlar için af kapısı açıktır.

Şimdi sorumuz şu:

- Cenab-ı Hak küfür günahını tövbesiz affeder mi?

Kur'an'ın ayetleriyle biliyoruz ki, tövbe edilmezse, küfür ve şirk affetmiyor. Hatta kâfir son nefeste tövbe etse, tövbesi kabul olmuyor. Nitekim Firavun son nefesinde tövbe etmiş, ama tövbesi kabul olmamıştır.

Şimdi buraya kadar anlattıklarımızı maddeleyip, bir soru sormak istiyoruz:

1. Küfür günahı tövbe ile affedilir.

2. Diğer büyük günahlar da tövbe ile affedilir.

3. Kâfir tövbe etmeden ölürse, küfür günahı affedilmez; kişiyi ebedi cehenneme mahkum eder.

Şimdi sorumuz şu:

- Küfrün dışındaki büyük günahlar tövbe etmeden affedilebilir mi?

Mesela, bir kişi içki içse ve günahına tövbe etmeden ölse, Allah bu günahı affeder mi, yoksa affetmez mi?

Bu sorunun cevabı çok önemli. Zira büyük günahlar, tövbe edilmeden affedilebilirse, büyük günahın kişiyi küfre sokmaması gerekir. Eğer büyük günah sahibi kâfir olsaydı, affi mümkün olmazdı. Affin mümkün olması, büyük günahın, küfürden farklı bir günah olduğuna ve kişiyi kâfir yapmayacağına delil olur.

Şimdi bakalım, Kur'an bu konuda ne diyor:

اِنَّ اللّٰهَ اَنْ يُشْرِكَ بِهٖ - affetmez لَا يَغْفِرُ Şüphesiz Allah **kendisine şirk koşulmasını**

-Kişi ölmeden önce, şirk günahına tövbe ettiğinde, Allah onu bağışlıyor. Bu onlarca ayette beyan edilmiş. Demek burada beyan edilen şirk koşma, müşrik olarak ölenin şirk koşması. Allah şirk üzere öleni affetmiyor. Peki, şirkin dışındaki günahlara tövbe edilmese, bu günahlar bağışlanabilir mi? Ayet diyor ki: **وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ bundan başka, dilediği kimseyi affeder.** (Nisa, 4/116)

Bakın ayet diyor ki: Allah, kendisine şirk koşulmasını affetmez; bundan başka dilediği kişinin günahını affeder. Bu ayet, tövbe edilmeyen günahlar içindir. Zira tövbe edildiğinde, şirk ve küfür de affedilir. O zaman ayetin manası şöyle olur:

Şüphesiz Allah, tövbe edilmezse, kendisine şirk koşulmasını affetmez. Şirkin dışındaki günahlara gelince, tövbe etmese de Allah dilediği kulunun büyük günahını affeder.

Bu ayet-i kerime, büyük günah işlemenin, kişiyi küfre sokmadığına delildir. Zira büyük günah kişiyi küfre soksaydı; Allah kâfiri affetmediği gibi, büyük günahı işleyeni de affetmemesi gerekirdi. Ama ayette, dilediği kulunun günahını, tövbesiz affedeceğini beyan buyurmuş. Demek büyük günah, sahibini küfre sokmamış ve imandan çıkarmamıştır.

Altıncı Delilimiz: Biz iman ettik, öyleyse bizi bağışla.

Al-i İmran suresinin, 16. ayetinde şöyle buyrulmuş:

رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا بِفُؤُونٍ Ey Onlar öyle kimselerdir ki derler رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا بِفُؤُونٍ Rabbimiz, şüphesiz biz iman ettik فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا öyleyse bizim güg nahlarımızı bağışla وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ve bizi ateşin azabından koru.

Bu ayet-i kerimenin beyanıyla, mümin kullar, “Biz iman ettik, öyleyse bizi bağışla.” demişlerdir. Yani affı, imanları hürmetine istemişler; salih amelden bahsetmemişlerdir. Bu ifade ispat eder ki, sadece iman, Allah’ın affına vesile olabilir. Ve sadece imanla, kul, Allah’ın rahmet ve affına mazhar olabilir. Bu da imanın amelden farklı olduğunu ve salih ameli olmayanın da mümin olduğunu ispat eder.

Eğer Allah’ın affı için, salih amel mutlak gerekli olsaydı, o zaman ayet şöyle olurdu:

Biz iman ettik, salih amel işledik, büyük günah da işlemedik, o halde bizi bağışla...

Evet, ayet böyle olurdu. Ama böyle olmamış; af istekleri, mücerred imana bağlanmış. İşte bu, salih ameli olmayanın da mümin olduğunu ve affedilebileceğini ispat eder.

Salih ameli olmamak demek, farzları eda etmemek ve büyük günahlardan kaçınmamak demektir. Böyle bir kişinin, imanından dolayı affedilebileceği ispat eder ki, büyük günah işleyen mümindir ve günahı onu imandan çıkarmamıştır. Eğer günahı onu imandan çıkarmış olsaydı, affı mümkün olmazdı...

Yedinci Delilimiz: İman edip de hicret etmeyenler...

Enfal suresinin 72. Ayetinde şöyle buyrulmuş:

مَا نَكْمُ İman edip de hicret etmeyenler وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا onlar hicret edinceye kadar onların velayetinden size hiçbir şey yoktur EĞER دİN hususunda sizden yardım isterlerse فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ üzerinize (onlara) yardım etmek düşer.

Bu ayet nazil olduğu dönemde, Mekke'den Medine'ye hicret etmek farz kılınmıştı. Hicretin farziyeti, sonraki yıllarda nesh olmuş, yani hükmünden kaldırılmıştır.

Şimdi, ayetin başına bir daha bakalım, ayet ne diyor? Ayet diyor ki:

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا İman edip de hicret etmeyenler...

Bu ifadeden şunu anlıyoruz:

Bir kısım insanlar var. Bunlar hicret farzını eda etmiyorlar. Hicret farz kılınmasına rağmen, Mekke'yi terk edip, Medine'ye gitmiyorlar, yani bunlar günah işliyorlar, bir farzı terk ediyorlar.

Peki, bu kişilerin farzı terk etmesi ve günah işlemesi, onları dinden çıkarmış mı? Hayır çıkarmamış. Delilimiz ne? Ayetin başı. Ayet diyor ki:

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا İman edip de hicret etmeyenler...

Bakın, Allah hicret farzını eda etmeyenleri, müminler olarak vasfetmiş. Eğer hicret etmemek, yani bir farzı eda etmemek ve günah işlemek kişiyi küfre soksaydı, Allah onlara “**müminler**” demezdi. Madem demiş; o halde onlar mümindir ve büyük günah işlemeleri, onları imandan çıkarmamıştır. Bu, hicrette böyle olduğu gibi, diğer günahlarda da böyledir.

Bir şeyin günah olması ve azabı gerektirmesi başkadır, dinden çıkarması başkadır. Günah elbette kötü bir şeydir, kişiyi azaba sürükler; ancak kişiyi kâfir yapmaz. Azaba sürüklemek farklıdır, kâfir yapmak bütün bütün farklıdır. Enfal suresinin 72. ayeti, günahın kişiyi kâfir yapmadığına delildir.

Sekizinci Delilimiz: İman edenler ve salih amel işleyenler...

Önce şöyle bir tahlil yapacağız:

- İman ve amel bir bütün müdür, yoksa farklı şeyler midir?

Bu sorunun cevabı çok önemli. Çünkü iman ve amel bir bütünse,

amelden çıkıldığında, imandan da çıkılmış olur. Dolayısıyla günah işleyenin, imandan çıkması lazım gelir Yok eğer, iman ve amel farklı şeylerse, amelden çıkmak, imandan çıkmayı gerektirmez. Bu durumda, büyük günah işleyenin, kâfir olmaması gerekir.

Daha iyi anlayabilmeniz için, şöyle ifade edeyim: İman bir bütündür. Alimlerimiz bunu, “**İnkısamı mümkün olmayan küldür.**” şeklinde ifade etmişlerdir. **Yani parçalara ayrılması mümkün olmayan, bir bütündür.** Bu sırdan dolayı, bir kimse bütün iman hakikatlerine inansa, sadece birini inkar etse, imandan çıkmış olur. **Çünkü iman bir bütündür. Bir parçasını inkar eden tamamını inkar etmiş gibidir.**

Eğer amel imanın bir cüzü, yani bir parçası ise, bu durumda, bir ameli terk edenin imandan çıkması gerekir. Yok, **amel imanın bir cüzü değilse,** ameli terkten dolayı, imandan çıkılmaması gerekir. **Çünkü amel imana dahil değildir ki, terkiyle imandan çıkılmış olsun.**

İşte Hariciler, Mutezile ve bir kısım Selefiler; ameli, imanın bir cüzü kabul etmişler ve “**İmanla amel bir bütündür.**” demişler. Bu batıl itikatlarının bir neticesi olarak da ameli terk edenin, imandan çıkmakla itham etmişler... Halbuki Ehl-i sünnet itikadına göre, amel imanın bir cüzü değildir. Amel farklıdır, iman farklıdır. Amel imanın bir cüzü olmadığı için, amelin terki, imandan çıkmayı netice vermez.

O halde şu yapılsa; yani imanla amelin farklı şeyler olduğu ispat edilse, amelden çıkmanın, yani günah işlemenin, kişiyi imandan çıkaramayacağı ispat edilmiş olur. İşte bizler burada bunu yapacağız; amelin, imandan farklı olduğunu ispat edeceğiz.

Delilimiz, Kur'an'da onlarca yerde geçen **الدِّينَ أَمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ** **İman edenler ve salih amel işleyenler...** ifadesidir. Bu ayette geçen “**vav**” harfi, atıf harfidir. Atıf harfi, kendinden sonrasıyla, öncesinin farklı olduğunu gösterir. Biz bunu Türkçede de kullanıyoruz. Mesela, **Ali ve Ahmet geldi,** desek, Ahmet'in Ali'den farklı bir şahıs olduğunu anlarız. Ali farklıdır, Ahmet farklıdır. Bu farkı ortaya koyan edat da “**ve**” edatıdır.

Aynen bunun gibi, **إِيمَانُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ İman edenler ve salih amel işleyenler...** dediğimizde, imanın, salih amelden farklı olduğunu anlarız. İman ve amel aynı olsaydı, arada “vav” atıf harfi kullanılmaz ve sadece, “**iman edenler**” denilirdi. Halbuki böyle denilmemiş... Ne denilmiş: **İman edenler ve salih amel işleyenler...** denilmiş. Bu ifade ispat eder ki, amel imandan farklı bir şeydir ve imanın bir cüzü değildir.

Ayrıca, **Cenab-ı Hak her nerede imanı zikretmişse, salih ameli de onunla birlikte zikretmiştir.** Eğer salih amel imana dahil olsaydı, bu bir tekrar olurdu. Tekrar ise belagatta güzel değildir. Kur'an ise, belagat üzerine nazil olmuştur.

Bu tahlillerin neticesi olarak deriz ki:

Günah işlemek elbette kötü bir şeydir; sahibini cezaya müstahak kılar, ancak sahibini imandan çıkarmaz. Ameli terkin imandan çıkara-bilmesi için; amelin, imanın bir cüzü olması gerekir. Bizler ayetle ispat ettik ki, amel, imanın bir cüzü ve parçası değildir...

Dokuzuncu Delilimiz: Takva sahipleri günah işleyince Allah'ı hatırlar ve tövbe ederler.

Al-i İmran suresinin, 135. ayetinde Cenab-ı Hak, cennetin, takva sahipleri için hazırlandığını beyan buyurmuş ve takva sahiplerinin sıfatlarını zikretmiş. Takva sahiplerinin **dördüncü sıfatı** olarak şöyle buyurmuş:

أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ Onlar bir günah işlediklerinde وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاجِشَةً veya nefislerine zulmettiklerinde ذَكَرُوا اللَّهَ Allah'ı hatırlarlar وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ ve günahları için af dilerler فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ Al-lah'tan başka günahları affedecek kimdir? وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَظُنُّونَ Onlar işledikleri gûnahta bile bile ısrar etmezler.

Bu ayet-i kerimede, Allah takva sahiplerini anlatırken, “Onlar günah işlemezler.” demiyor. “Onlar günah işleyince Allah'ı hatırlar ve tövbe ederler.” diyor.

Takva sahipleri ki, onlar müminlerin en makbulüdür; derece bakı-

mindan en üstte olanlarıdır. Buna rağmen, günah işleyebiliyorlar. Demek günah işlememek, -Peygamberler ve ehass-ı havas müstesna- insanların başaramayacağı bir şeydir. Takva sahibi olsa da bazen günah işler, nefesine zulmeder.

Eğer günah işlemek kişiyi imandan çıkarıyor ve kâfir yapıyorsa, dünyada tek bir mümin yoktur; herkes kâfirdir. Bu durumda Cenab-ı Hak, **takva sahiplerini az küfre girmekle medh-ü sena etmiş olur**. Yani ayetin manası şöyle olur:

Takva sahibi kullar o kimselerdir ki, günah işleyip kâfir olduklarında Allah'ı hatırlarlar ve af dilerler. Onlar kâfirlikte ısrar etmezler. Arada bir kâfir olur, sonra tekrar imana girerler.

İşte ayetin manası böyle olur. Allah'ın takva sahiplerini, arada bir kâfir olmakla övmesi mümkün müdür? Eğer **“Büyük günah işleyen kâfir olur.”** derseniz, **“Evet, mümkündür, Allah onları, arada bir kâfir olmakla methetmiştir.”** demek zorunda kalırsınız. Bu ise batıldır. Değil takva sahibi, hiçbir mümin, arada bir kâfir olmakla methedilmez. Bu durum da ispat eder ki, günah işlemek, kişiyi kâfir yapmaz. Takva sahiplerinin dahi, günah işlememek gibi bir sıfatı yoktur.

Onuncu Delilimiz: Ey iman edenler!

Enfal suresinin 29. ayetinde şöyle buyurulmuş:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا Ey iman edenler **إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ** **eğer Allah'a karşı takva sahibi olursanız** **يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا** **Allah size bir furkan verir** **وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ** **günahlarınızı örter ve sizleri bağışlar.**

Bu ayet-i kerimede, Allah mümin kullarına, **“Ey iman edenler!”** diye seslenmiş ve takva sahibi olmaları şartıyla, onların günahlarını örteceğini ve onları affedeceğini beyan buyurmuştur.

Şimdi şöyle bir tahlil yapalım:

Birinci sorumuz şu: Allah'ın hitap ettiği bu kişiler mümin midir, değil midir?

Elbette mümindir. Bunun delili, Allah'ın onlara, “**Ey iman edenler**” diye seslenmesidir. Eğer mümin olmasalardı, bu hitaba mazhar olamazlardı.

İkinci sorumuz şu: Bu müminlerin günahları var mıdır?

Elbette vardır. Çünkü Allah onlara, günahlarını affetmeyi vaat ediyor. Affin olabilmesi için, önce günahın olması lazım. Günah olmadan af olmaz. Allah'ın onlara; “**Günahlarınızı örterim ve sizi bağışlarım.**” demesi ispat eder ki, bu kişiler evvelde günah sahibidir. Bu günah, küçük günah da olabilir, beşeriyet iktizasıyla nadiren işledikleri, büyük günah da olabilir.

Bakın, Cenab-ı Hak günahı olan kişilere, “**Ey iman edenler**” diye hitap ediyor ve onların imanını tescil ediyor. İşte Allah'ın bu hitabı ispat eder ki, günah işlemek kişiyi imandan çıkarmaz. Eğer günah işlemek kişiyi imandan çıkarsaydı, Allah onlara, “**Ey iman edenler**” diye seslenmezdi. Madem seslenmiş, o halde onlar mümindir; günahları onları imandan çıkarmamış ve kâfir yapmamıştır. İnşallah takvaları sebebiyle de küçük günahları ve nadiren işledikleri büyük günahları affedilir...

On Birinci Delilimiz: Ey nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım.

Zümer suresinin 53. ayetinde şöyle buyurulmuş:

De ki يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ Ey nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ Allah'ın rahmetinden ümidi kesmeyin إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا şüphesiz Allah bütün günahları bağışlar.

Bu ayet-i kerime, günahkâr müminler hakkında nazil olmuştur. Bu ayetin, müminler hakkında nazil olduğunun, bir kısım delilleri şunlardır:

1. Ayette geçen “**kullar**” manasındaki **عِبَاد** kelimesi, Kur'an'da hep müminler için kullanılmıştır. Mesela Furkan suresinde şöyle buyrulur:

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا Rahman'ın o kulları ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler. (Furkan, 25/63)

Yine İnsan suresinde şöyle buyrulur:

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ Bir pınar ki, ondan Allah'ın **kulları** içerler.
(İnsan, 76/6)

Bu ayetlerde olduğu gibi, Kur'an'ın diğer ayetlerinde geçen “**ibad**” kelimeleri de müminler için kullanılmıştır. Öyleyse, delil olarak gösterdiğimiz ayetteki “**ibad**” kelimesiyle de müminler kastedilmiş olmalıdır.

2. Ayetteki **عِبَاد** kelimesine, mütakellim “**ye**”si izafe edilerek, **عِبَادِي** denmiştir. **عِبَادِي** “Benim kullarım” manasındadır. “Benim kullarım” ifadesi, kıymeti ve şerefi gösteren bir ifadedir. Allah katında bu kıymet ve şeref, ancak mümin kullara aittir. Zira Allah kâfirler hakkında,

أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلَّ هُمْ أَضَلُّ Onlar hayvanlar gibidir, hatta daha da aşağıdadır, buyurmuştur. Demek ayetteki, “**kullarım**” manasındaki **عِبَادِي** ifadesi, teşrif ve kıymet için olup, bu da ancak müminler hakkında geçerlidir.

3. **Mümin**, kendisinin, Allah'ın kulu olduğunu itiraf eden kimsedir. Kâfirler ise bu kulluğu reddeder. Dolayısıyla, “**kullarım**” ifadesi müminlere daha uygun düşer.

4. Cenab-ı Hak ayet-i kerimede, **bütün günahları bağışlayacağından bahsetmiş ki, bu, kâfirler için mümkün olamaz**. Allah kâfirleri affetmeyeceğini birçok ayette beyan buyurmuş. O halde bu ayet, müminlerden bahsetmelidir.

5. Bu ayet-i kerimede Allahu Teala, **kullarına, Gafur ve Rahim isimleriyle muamele edeceğini beyan buyurmuştur**. Bu isimlerle muamele etmesi, ancak müminler hakkındadır. Allah kâfirlere **Aziz, Cebbar, Müntakim** gibi isimleriyle muamele edecektir. Bu da ispat eder ki, bu ayet, müminler hakkında inmiştir.

Bu ayetin müminler hakkında indiğine, daha başka deliller de var. Maksat hasıl olmuştur diye, biz bu kadarla iktifa ediyoruz.

Şimdi sorumuz şu:

Ayette, **يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ** **Ey nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım...** buyurulmuş. Ayette bahsi geçen kulların, müminler olduğunu ispat ettik. Peki, **müminlerin, nefisleri aleyhine haddi aşması ne demektir?** Aklınıza, günah işlemelerinden başka bir şey geliyor mu? Herhalde gelmiyordur. Nefsin aleyhine haddi aşmak, günah işlemek ve Allah'a isyan etmektir.

Cenabı Hak haddi aşan bu kullarını, müminler zümresine dahil etmiş ve onlara: **Allah'ın rahmetinden ümidi kesmeyin**, buyurmuş. **“Allah'ın rahmetinden ümidi kesmeyin”** ifadesi; kullarını, ümitsizliğe düşmekten nehyetmektir ve yasaklamadır. Bu da ümit ve keremi bekleme hususunda, bir emir olur. **Allah ümidi ve keremi beklemeyi emrettiğine göre, elbette Allah'ın zatına yakışan, keremle muamele etmektir.** Bu muamele de mümin kullarının günahlarını affetmesidir.

Ayrıca ayetin sonunda, Allah **Gafur** ve **Rahim** olduğunu ve bütün günahları affedeceğini beyan buyurmuştur. Bu da ispat eder ki, günah işleyen mümin dinden çıkmamakta ve kâfir olmamaktadır. Zira eğer kâfir olsaydı, onun affi mümkün olmazdı. Allah kâfiri affetmeyeceğini, onlarca ayetinde beyan buyurmuş. Bu ayette ise, müminlerin günahlarını affedeceğini beyan ediyor. İşte bu beyan ispat eder ki, mümin, günahı sebebiyle imandan çıkmaz ve kâfir olmaz.

On ikinci delilimiz: Ey iman edenler size ne oldu ki.. yere çakılıp kaldınız?

Tevbe suresinin 38. ayetinde şöyle buyurulmuş:

إِذَا قِيلَ لَكُمْ size ne oldu ki مَا لَكُمْ Ey iman edenler يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا size “Allah yolunda gazaya çıkın.” denildiğinde أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ yere çakılıp kaldınız? أَتَأْتِلُّكُمْ إِلَى الْأَرْضِ Ahiretten vazgeçip de dünya hayatına mı razı oldunuz? فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا لَاقِلِيلٍ Halbuki dünya hayatının faydası, ahirete kıyasla pek azdır.

Bu ayet-i kerime, İbni Abbas Hazretlerinin beyanına göre, **Tebük savaşı** hakkında nazil olmuştur. Peygamberimiz (asm) Taif'ten dönünce

ce, Bizans ile cihad edilmesini emretti. O vakit, sıcağın çok şiddetli olduğu bir vakitti. Medine'deki meyvelerin gelişip olgunlaştığı, hasat mevsimiydi. Gidilecek mesafe çok uzaktı ve diğer savaşlarda yapılan hazırlıktan daha fazla hazırlık yapmaya ihtiyaç vardı. Bizans ordusu da çok kalabalıktı. Bu gibi sebeplerden dolayı bazı sahabeler, Bizans ile savaşmayı gözlerinde büyüttüler ve savaşa gitmek istemediler. Bazıları da savaşa gitmedi.

Cenab-ı Hak, savaşa gitmek istemeyen ve Peygamberimiz (asm)'in **“Cihada çıkın.”** emrine muhalefet eden bu kişilere, **“Ey iman edenler!”** diye seslenmiştir.

Şimdi şöyle bir tahlil yapalım:

Birinci sorumuz şu: Allah'ın hitap ettiği bu kişiler mümin midir, değil midir?

Elbette mümindir. Bunun delili, Allah'ın onlara, **“Ey iman edenler”** diye seslenmesidir. Eğer mümin olmasalardı, bu hitaba mazhar olamazlardı.

İkinci sorumuz şu: Cihad onlara farz mıydı?

Elbette farzdı. Zira eğer farz olmasaydı, onlar cihadı terk ettikleri için böyle azarlanmazdı. Ve onların bu ameli, **“Yeryüzüne çakılıp kalmakla”** ifade edilmezdi.

Bakın, Peygamberimiz (asm)'in **“Cihada çıkın”** emrine muhalefet eden ve farz cihadı terk edenlere, Cenab-ı Hak **“Ey iman edenler”** diye hitap ediyor ve onların imanını tescil ediyor.

İşte Allah'ın bu hitabı ispat eder ki, bir farzı terk etmek ve günah işlemek kişiyi imandan çıkarmaz. Eğer günah işlemek kişiyi imandan çıkarsaydı; cihadı terk eden ve Peygamberimiz (asm)'e muhalefet eden bu kişilerin kâfir olması lazım gelirdi. Bu durumda da Allah'ın onlara, **“Ey iman edenler”** diye hitap etmemesi gerekirdi. Ama Allah böyle hitap etmiş. Madem böyle hitap etmiş, o halde onlar mümindir; farzı terk etmeleri onları imandan çıkarmamış ve kâfir yapmamıştır. **Bu da**

ispat eder ki, büyük günah işlemek ve bir farzı terk etmek, kişiyi imandan çıkarmaz.

Ancak şunu yine hatırlatalım:

Sakin bu açıklamalarımızdan, günahı hafife alma dersini çıkarmayın. Günahın ve farzları terk etmenin, çok büyük neticeleri vardır. Kişiyi kâfir yapmasa da Allah'ın gazabını celp edebilir, cehenneme girmesine sebep olabilir, kişiyi Allah'ın rahmetinden mahrum edebilir. Daha birçok kötülüğü vardır. Konumuz günahın çirkinliği olmadığı için, işin bu kısmına girmiyoruz. Bu noktayı unutmayın!

Buraya kadar, büyük günah işlemenin, kişiyi kâfir yapmadığını, delillerle ispat ettik. Aslında gösterebileceğimiz daha çok delil var. Ancak meseleyi, kuvvetli 12 delille ispat ettiğimizden, delil kısmını uzatmaya gerek görmüyoruz.

Eserimizin bundan sonraki kısmında, tekfircilerin yani büyük günah işleyenlere kafir diyenlerin sözlerine cevap vereceğiz.

Günahkarlara kafir diyenlerin delillerine cevaplar

Birincisi: Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kafirdir.

Cevabını vereceğimiz **ilk sözleri şöyle:**

Onlar diyorlar ki: Maide suresi 44. ayette, şöyle buyrulmuş:

﴿وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ ۖ﴾ **Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.**

- Bu ayet-i kerimede, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenlerin, kâfir olduğu beyan edilmiştir. Büyük günah işleyen de Allah'ın indirdiğiyle hükmetmemektedir. Dolayısıyla onun da kâfir olması gerekir.

İşte onlar böyle diyorlar: Büyük günah işleyen, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmiyormuş, bu yüzden de kâfirmiş.

Onların bu sözlerinin ne kadar yanlış olduğunu, şimdi sizlere ispat edeceğiz. Bunun için sizlere, bazı sorular sormak istiyoruz:

- Görmek hangi azanın işidir? Gözün. İnsan eliyle ya da kulağıyla görmez. Gözüyle görür.

- Peki, işitmek hangi azanın işidir? Kulağın. İnsan kulağıyla işitir; gözüyle ya da burnuyla değil.

- Peki, koklamak hangi azanın işidir? Burnun. İnsan burnuyla koklar, eliyle ya da kulağıyla koklamaz.

- Peki, tatmak hangi azanın işidir. Dilin. İnsan diliyle tadar, gözüyle ya da kulağıyla tatmaz.

- Peki, tutmak hangi azanın işidir? Elin. İnsan eliyle tutar.

Şimdi en önemlisini soruyoruz:

- **Hükmetmek** hangi azanın ya da latifenin işidir? İnsan neyiyle hükmeder? **Hükmetmek, kalbin işidir. İnsan kalbiyle hükmeder ki, buna tasdik denir.**

Dolayısıyla “**Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse...**”nin manası, “**Kim Allah’ın indirdiğinin doğruluğunu kalbiyle tasdik etmezse...**”dir. Allah’ın indirdiğinin doğruluğunu, kalbiyle tasdik etmeyen kâfirdir. Bunda şüphe yoktur.

Peki, **tasdik ettiği halde, onunla amel etmese ne olur?** Mesela, içkinin haram olduğuna hükmetti, yani kalbiyle bu hükmün hak olduğunu tasdik etti; ama içkiyi de içti. Bu kişinin durumu nedir?

Bu kişi, Allah indirdiğiyle hükmetmiş; ancak o hükümle amel etmemiştir. Hükmetmek farklıdır, amel etmek farklıdır. Bu kişi, içkinin haramlığını kabul ettiği için mümindir; o hükümle amel etmediği için fasıktır ve günahkârdır.

Eğer ayette, “**Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse...**” değil de “**Kim Allah’ın indirdiğiyle amel etmezse...**” denilseydi, o zaman büyük günah işleyenin, kâfir olduğuna hükmederdik. Ama Allah, “**amel etmezse**” buyurmayıp, “**hükmetmezse**” buyurmuş.

İşte günah işleyeni kâfir kabul edenlerin, anlayamadığı nokta

burasıdır; onlar “hükmetmek” ile “amele etmemek” arasındaki farkı anlayamamışlar; amel etmemeyi hükmetmeme zannetmişler. Halbuki hükmetmek kalbin işidir ve buna tasdik denir.

Peki, şöyle sorsak:

- Bir kimse içki içmese, ama içkinin haram olduğunu da kabul etmese; bu kişi mümin midir?

Hayır, mümin değildir. Çünkü bu kişi, Allah’ın indirdiğiyle amel etmiş, ama hükmetmemiştir. Kalbiyle içkinin haramlığını tasdik etmediği için, kâfirdir; velev ki ağzına bir damla bile içki sürmemiş olsun.

Demek kişi, Allah’ın tek bir hükmünü inkâr etse, Allah’ın hükmüyle hükmetmediği için kâfir olur. Velev ki diğer bütün hükümleri kabul etse de kâfirdir. Eğer o hükmün hak olduğunu tasdik edip, o hükümle amel etmezse; bu durumda bu kişi, Allah’ın hükmüyle hükmetmiş sayılır; ancak o hükümle amel etmemiştir. Hükmetmeyen kâfir olurken amel etmeyen, fasık ve günahkâr olur. Kâfir olmak farklıdır, günahkâr olmak farklıdır...

Allah’ın hükmüne zıt kanunlar yapan kişi kâfir olur mu?

Şimdi de başka bir meseleyi konuşalım:

- Bir kimse, ortada Allah’ın hükmü varken, o hükme zıt kanunlar yapsa, bu kişi kâfir olur mu? Mesela, Allah içkiye haram derken, içkinin helal olduğuna dair kanun çıkaran ya da Allah zinaya haram derken, zinanın suç olmadığına dair hüküm ihdas eden, kâfir midir değil midir? Yani şeriatın hükümlerine zıt olan beşeri kanunları ihdas edenlerin durumu nedir?

Onların durumu şudur:

Eğer onlar, kendi koydukları hükümlerin doğru, Allah’ın hükümlerinin ise yanlış ya da günümüzde geçersiz olduğuna itikat ediyorsa veya Allah’ın hükümlerini hafife alıyorsa, onlar kâfirlerdir ta kendileridir. Çünkü bu insanlar, Allah’ın hükümlerinin doğruluğunu, kalben

tasdik etmemektedirler. Bu tasdiksizlik, onları kâfir yapar.

Eğer bu kişiler, Allah'ın hükümlerinin hak, kendi kanunlarının ise batıl olduğunu kabul ediyor; buna rağmen şeriata zıt hükümler ihdas ediyorlarsa, bunlar mümindir. Bu kişiler, Allah'ın hükümlerinin doğruluğunu, kalben tasdik ettikleri için, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmiş sayılırlar. Ancak o hükümlerin zıttı olan kanunları yapmakla, fasık ve günahkâr olmuş olurlar.

Şunu da ilave edelim:

“Bu kimse kâfir olmaz, mümindir.” derken, **“Dünyevi hukuk olarak mümin muamelesi görür.”** demek istiyoruz. Yani mesela nikâhı fesh olmaz, kestiği hayvan helaldir, varsa ibadeti geçerlidir. Bunlar gibi, mümin için geçerli olan hukuk, onun için de geçerlidir, demek istiyoruz.

Ancak bu kişiler son nefeslerinde, imanlarını muhafaza edebilirler mi, onu bilemeyiz. Ancak şu kadar deriz ki: Çok zordur... Dünyada mümin muamelesi görmek farklıdır, son nefeste imanı muhafaza edip, iman üzere ölmek farklıdır. Bütün ömürlerini, Allah'ın hükümlerine zıt hükümleri ihdasla geçirenlerin, Allah'ın gazabını celp etmemesi ve son nefeste imanlarını muhafaza etmeleri, çok zordur.

Bir de şu meseleye girelim:

Beşeri kanunlarla idare edilen ülkelerde yaşayan insanların durumu nedir?

Burada da iki durum söz konusu. Eğer Allah'ın hükümlerini kabul ediyor, acizliği sebebiyle beşeri hükümleri değiştiremiyor ve bu hükümlerle idare ediliyorlarsa; bu kişiler mümindir. Yeter ki, Allah'ın hükümlerine kalben taraftar olsunlar. Hz. Yusuf (as) Mısır'a vali olduğunda, Mısır beşeri hükümlerle idare ediliyordu. Hz. Yusuf'un o hükümlerle karar vermesi, Onu imandan çıkarmamıştır. Çünkü o vaziyetinde, o kanunları değiştirmeye gücü yoktu. Ne zaman ki o güce ulaştı, o kanunları, Allah'ın hükümleriyle değiştirdi. Aynen Hz. Yusuf gibi, bizlerin de şu andaki beşeri kanunları değiştirmeye gücümüz yok.

Kalben de asla onlara taraftar değiliz ve sadece Allah'ın hükümlerini beğeniyoruz. **Bu durumda bizler müminiz.**

Eğer beşeri kanunlarla yönetilen ülkede yaşayanlar, bu kanunları beğenir, Allah'ın kanunlarını küçümser ve bu kanunların zamanının geçtiğine inanırsa, bunlar kâfirdir. Çünkü bunların kalbinde, tasdik kalmamıştır.

Hatta şöyle diyebiliriz: Kişi, Allah'ın bütün hükümlerinin, hak ve geçerli olduğunu kabul etse, sadece bir hükmü inkâr etse, bu kişi kâfirdir. Diğer hükümleri tasdik etmesi, onu mümin yapmaz.

İkincisi: Kim bir mümini kasten öldürürse artık onun cezası cehennemdir.

Büyük günah işleyen müminlere kafir diyenlerin, ikinci sözlerine cevap vereceğiz.

Onlar diyorlar ki: Nisa suresi, 93. ayette şöyle buyurulmuş:

فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ Kim bir mümini kasten öldürürse **وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا** **artık onun cezası cehennemdir. خَالِدًا فِيهَا Orada** -yani cehennemde- **ebedi kalıcıdır. وَلَعَنَهُ** **Allah ona gazap etmiştir وَعَظِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ ve** **ona lanet etmiştir وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ve onun için büyük bir azap** **hazırlamıştır.**

- Bu ayet-i kerimede, **kasten bir mümini öldürenin, cehennemde ebedi kalacağı bildirilmiş.** Cehennemde sadece kâfirler ebedi kalacaktır. Bu durumda, kasten adam öldürenin, dinden çıkması ve kâfir olması gerekir. Eğer kâfir olmasaydı, ebedi cehennemde kalmazdı. Katilin cehennemde ebedi kalacak olması, onun kâfir olduğuna delildir. Ayrıca, adam öldürmek kişiyi kâfir yapıyorsa, diğer büyük günahlar da kişiyi kâfir yapmalıdır.

İşte onlar böyle diyorlar. Şimdi mezkûr ayetin izahını yapalım. İzahını yaptığımızda göreceksiniz ki, mesele hiç de onların dediği gibi değil.

Evvela, ayetin iniş sebebine bakalım. **Bu ayet, Mikyes isimli bir zat**

hakkında inmiştir. Şöyle ki:

Mikyes ve Hişam iki kardeşti ve Medine’de Müslüman olmuşlardı. Bir gün Mikyes, kardeşi Hişam’ı, Beni Neccar kabilesi arasında ölü buldu. Hemen gidip durumu, Efendimiz (asm)’a bildirdi. Peygamberimiz (asm), Zübeyr isimli bir sahabeyi Beni Neccar’a gönderip, **“Hişam’ın katilini biliyorsanız, onu Mikyes’e teslim edin. Eğer bilmiyorsanız, ona diyetini ödeyin.”** diye haber yolladı.

Hız. Zübeyr ve Mikyes, Beni Neccar kabilesine bu haberi ulaştırtınca, onlar: **“Vallahi katili tanımıyoruz, velakin kardeşine diyeti ödeyeceğiz.”** dediler ve diyet olarak Mikyes’e yüz deve verdiler. Mikyes ve Hız. Zübeyr Medine’ye dönerlerken, Şeytan Mikyes’e şöyle fısıldaMmaya başladı: “Sen ne diye kardeşinin diyetini aldın, bu senin hakkında bir utançtır. Yanındaki Zübeyr’i öldür ve intikamını al.”

Şeytanın bu vesvesesine uyan Mikyes, Hız. Zübeyr’i öldürdü ve dinden çıkarak, develerle birlikte Mekke’ye gitti. Daha sonra Mikyes, Mekke’nin fethi günü öldürölmüş ve kendisine eman verilmemiştir.

İşte, **“Kim bir mümini kasten öldürürse, onun cezası cehennemdir.”** ayeti, Mikyes hakkında inmiştir. **Onun cehennemde ebedi kalması, Hız. Zübeyr’i öldürdüğü için değil, dinden döndüğü içindir.** Ve bu ayetin hükmü, Mikyes gibi kâfirlere şamildir.

Eğer bu yaptığımız izaha, **“Ayetin iniş sebebinin hususiyeti, hükmün umumiliğine engel teşkil etmez.** Ayet her ne kadar Mikyes hakkında inse de hükmü, bütün katiller için şamildir.” denilerek itiraz edilirse, şu izahları yaparız:

1. Bu ayetin hükmü, bir mümini öldürmeyi helal kabul edenler hakkında olabilir. Bunların cehennemde ebedi kalacak olması, cinayetten dolayı değil; haramı helal kabul etmelerinden dolayıdır. Çünkü haramı helal kabul eden kâfir olur ve cehennemde ebedi kalır.

2. Bu ayetin hükmü, bir mümini imanından dolayı öldüren hakkında olabilir. Bir mümini imanından dolayı öldürmek, kişiyi kâfir yapar. Böyle bir kişinin cehennemde ebedi kalacak olması, cinayetinden do-

layı değil; imana kastetmesinden dolayıdır. İmana kasteden ve imanı küçümseyen, kâfir olur ve cehennemde ebedi kalır.

3. “O cehennemde ebedidir.” diye mana verilen, **خَالِدًا فِيهَا** ifadesi, her zaman ebedilik ifade etmez. “**Hulud**” bir yerde uzun süre kalmaktır. Nitekim Araplar günlere, “**havalid**” derler. Bu, günlerin sonsuza kadar devam edeceğinden değil; uzun süre kalıcı olmalarındandır. Eğer ayetteki “**hulud**” lafzı, “**ebeden**” lafzıyla birlikte kullanılıp, **خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا** denseseydi, biz bu ifadedenden, katilin cehennemde ebedi kalacağını anlardık. Ancak böyle denilmemiş ve ebeden lafzı terk edilmiş. Bu da ispat eder ki, mümini kasten öldüren, cehennemde ebedi değil, uzun süre kalacaktır. Bu da katilin, dolayısıyla büyük günah işleyenin, kâfir olmadığını ispat eder. Önceki izahları bir kenara bırakıp, sadece bu izahı yapsak, mesele halledilmiş olur.

İbni Abbas Hazretleri, adam öldürenin cehennemde ebedi kalacağını niçin söylemiş?

Bu makamda şöyle bir soru sorulabilir:

- Eğer durum sizin söylediğiniz gibiyse, **İbni Abbas Hazretleri, adam öldürenin cehennemde ebedi kalacağını niçin söylemiş?** İbni Abbas ki, Kur'an'ı en iyi anlayan sahabelerdendir. Onun bu görüşü yanlış mıdır?

Bu soruya şöyle cevap verilir:

İbni Abbas Hazretleri bu sözü, **adam öldürmeyi engelleme hususunda mübalağa olsun ve kişiyi öldürmeden men etsin diye söylemiştir.** Nitekim Kurtubi tefsirinde beyan edildiğine göre: **Ebu Malik-il Eşcaî, Sad İbni Ubeyde'nin** şöyle dediğini nakletmiştir:

İbni Abbas Hazretlerine bir adam gelerek, “**Bir mümini kasten öldürenin, tövbesi var mıdır?**” diye sordu. İbni Abbas Hazretleri: “**Hayır, onun gideceği yer ancak ateştir.**” diye cevap verdi. Soruyu soran kişi oradan ayrılınca, o mecliste hazır bulunanlar: “**Ey İbni Abbas, sen bize böyle mi fetva verdin? Evvelce sen bize, katilin tövbesinin kabul olacağını söyledin.**” dediler.

O zaman İbni Abbas Hazretleri: **“Ben bu adamın çok sinirli ve kızgın olduğunu ve onun bir mümini öldüreceğini zannediyorum. Onun için böyle fetva verdim.”** dedi. Sonra o adamı takip ettiklerinde, hakikaten onun bir mümini öldürmek istediğini anladılar.

Gördüğünüz gibi, İbni Abbas Hazretlerinin, **“Bir mümini öldürenin tövbesi yoktur.”** sözü, günden gün vazgeçirmek içindir, yoksa asıl fetvası bu değildir.

Nitekim **Süfyan İbni Uyeyne** Hazretleri şöyle der:

Bir kişi adam öldürmediyse, ona “Adam öldürürsen senin tövben yoktur.” denilir. Fakat adam öldürüp sonra pişman olup tövbe etmek isterse, “Senin tövben kabul edilir.” denilir.

Bu görüş, Ehl-i sünnet itikadındaki, bütün alimlerin görüşüdür. Bununla ilgili birçok ayet ve hadis de vardır. Ayetlerden 12 tanesini, daha önceki derslerimizde naklettik.

Üçüncüsü: İman edip de imanlarına zulmü bulaştırmayanlar..

Büyük günah işleyen müminlere kafir diyenlerin, üçüncü sözlerine cevap vereceğiz.

Onlar diyorlar ki: En’am suresi, 82. ayette şöyle buyrulmuş:

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ **İman edip de imanlarına zulmü bulaştırmayanlar** **أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ** **İşte güven onlarındır** -yani onlar, azaptan emniyet içindedir, azaptan korkmazlar- **وَهُمْ مُهْتَدُونَ** **ve onlar doğru yolu bulanlardır.**

- Bu ayet-i kerimede, imanlarına zulmü bulaştırmayanların, güven içinde olduğu ve onların doğru yolu bulduğu beyan buyrulmuştur. **Ayetteki “zulümden” maksat, büyük günahlardır.** Güven içinde olmak, imana zulmü bulaştırmayanlara, yani büyük günah işlemeyenlere has kılındığına göre; imanlarına günahı bulaştıranlar, yani büyük günah işleyenler, güven içinde ve doğru yolda değildirler. Bu da onların, mümin olmamasını iktiza eder.

İşte onlar böyle diyorlar. Şimdi mezkûr ayetin izahını yapalım. İzahını yaptığımızda, meselenin, hiç de onların dediği gibi olmadığını göreceksiniz.

Ayet-i kerimede, **iman edip de imanlarına zulmü bulaştırmayanlar**, buyurulmuş. Buradaki zulüm, büyük günah olmayıp şirktir, Allah’a ortak koşmaktır. Nitekim Lokman suresinde şöyle buyurulmuş:

إِنَّ الشِّرْكَ نَظْمٌ عَظِيمٌ **Şüphesiz şirk büyük bir zulümdür.** (Lokman, 31/13)

Bakin bu ayette, şirke “zulüm” denmiş ve şirkin büyük bir zulüm olduğu beyan buyrulmuş. İşte tahlilini yaptığımız ayetteki “zulüm” de şirktir ve ayetin manası şöyle olur:

İman edip de imanlarına zulmü, yani şirki bulaştırmayanlar, işte güven onlar içindir ve onlar hidayet bulanların ta kendileridir.

İşte ayetin manası budur.

Bunun böyle olduğunun delili şudur:

İzahını yaptığımız ayet, En’am suresinin 82. ayetidir. Bu ayet, Hz. İbrahim’in kıssasının anlatıldığı bölümde geçmektedir. Bu kıssa başından sonuna kadar, şirki reddetmek hususunda nazil olmasıdır. **Bu kıssada, itaat ve ibadetler zikredilmemiş; tevhid ve iman zikredilmiştir.** Bu sebeple, ayetteki “zulmü”, “şirk” manasına hamletmek gerekir.

Eğer bu yaptığımız izaha itiraz edilip, **“Yok, biz ayetteki ‘zulmü’ büyük günaha hamlederiz.”** denilirse, biz de deriz ki: Hadi büyük günaha hamledin. İyi de bundan günah işleyenin, kâfir olacağı neticesi çıkmaz ki. Bu durumda ayet şöyle izah edilir:

Müslümanların günahkârlarını, yani size göre, imanlarına büyük günah bulaştıranları, Allah korkuyla tehdit etmiş; onlar için, emniyetin olmadığını beyan buyurmuştur. **Emniyetin olmaması, azabın ebedi olmasını gerektirmez.** Ahirette nice anlar vardır ki, peygamberler dahi güven içinde olamayacak, **“nefsî, nefsi”** diyerek korkacaklardır. Günahkârların korkusu ise, çok daha uzun bir süre devam edecektir. İşte

ayet, bu durumu anlatmaktadır.

Ayrıca, azabın ebedi olduğuna dair, ayette hiçbir işaret yoktur. Allah dilerse, günahkârları korkularından sonra affeder; dilerse, günahları kadar azap edip, sonra cennete sokar. Mesele bu kadar basittir. Ve bu ayetin, günah işleyenin kâfir olacağına dair, hiçbir delaleti yoktur.

Dördüncüsü: Kim bir günah işler ve günahı onu kuşatırsa işte onlar ateşin ashabıdır ..

Büyük günah işleyen müminlere kafir diyenlerin, dördüncü sözlerine cevap vereceğiz.

Onlar diyorlar ki: Bakara suresi, 81. ayette şöyle buyrulmuş:

مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ Kim bir günah işler ve günahı onu kuşatırsa قُلُوبُكَ أَصْحَابُ النَّارِ işte onlar ateşin ashabıdır هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ onlar orada ebedidirler.

- Bu ayet-i kerimede; günah işleyenin ve günahı tarafından kuşatılanın, cehennemde ebedi kalacağı bildirilmiştir. Cehennemde ebedi kalmak, kâfirlere mahsustur. Bu durumda, günah işleyenin de kâfir olması gerekir. Eğer kâfir olmasaydı, cehennemde ebedi kalmazdı.

İşte onlar böyle diyorlar. Günah işleyenin cehennemde ebedi kalması, onun kâfir olduğuna delilmiştir.

Şimdi mezkûr ayetin izahını yapalım. İzahını yaptığımızda, meselenin, hiç de onların dediği gibi olmadığını göreceksiniz.

Bu ayet, ya kâfirler hakkında inmiştir ya da müminler hakkında inmiştir. Kâfirler hakkında indiği kabul edilirse, ayete şöyle mana verilir:

مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً Kim bir seyyie işlerse. Daha önce “günah” manası verdiğimiz “seyyie” kelimesi, günah manasında değil, şirk manasındadır. Bu durumda ayetin manası: **Kim şirk günahını işler ve müşrik olursa,** şeklinde olur. Devamı olan, **وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ ve günahı onu kuşatırsa** ayetinde, “günahın kişiyi kuşatması”, kişinin kalbinde tasdik, dilinde ikrar ve hiçbir azasında taat ve ibadet olmamasıyla mümkündür.

Eğer kişinin kalbinde tasdik, dilinde ikrar ve bazı azalarında taat ve ibadet varsa, günahı kişiyi kuşatamaz.

Demek günahın kişiyi kuşatması, ancak onun kâfir olmasıyla mümkündür. Bu durumda ayetin manası şöyle olur:

Kim bir seyyie işlerse -yani kim şirk günahını işler ve müşrik olursa- **ve günahı onu kuşatırsa** -yani kalbinde tasdik, dilinde ikrar ve hiçbir azasında ibadet bulunmadığından dolayı, günahı onu tam olarak kuşatırsa- **فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ** **işte onlar ateşin ashabıdır** **هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ** **onlar orada ebedidirler.**

Ayetin kâfirler hakkında indiğini kabul edersek, ayeti bu şekilde izah ederiz. Eğer ayetin müminler hakkında indiğini kabul edersek, ayetin izahı şöyle olur:

وَأَخَاطَتْ بِهِ خُطْبَتُهُ **Kim bir günah işler** **مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً** **ve günahı onu kuşatırsa** -yani günah işlemeye çokça devam ederse- **فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ** **işte onlar ateşin ashabıdır** **هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ** **onlar orada uzun süre kalırlar.**

Bakın, ayetin kâfirler hakkında indiğini farz ettiğimizde, **خالِدُونَ** ke-limesine **“ebedi kalırlar.”** manası verdik. Ayetin müminler hakkında indiğini farz ettiğimizdeyse, **خالِدُونَ** kelimesine **“uzun süre kalırlar”** manası verdik. Bunun sebebi şudur:

خالِدُونَ ifadesi, her zaman **“ebedi kalmayı”** ifade etmez, **“uzun süre kalma”** manasına da gelir. Nitekim kelimenin kökü olan **“hulûd”**, bir yerde uzun sürme kalmaktır. Araplar günlere, **“havalid”** derler. Bu, günlerin sonsuza kadar devam edeceğinden değil; uzun süre kalıcı olmalarındandır.

Eğer ayetteki **“hulud”** lafzı, **“ebeden”** lafzıyla birlikte kullanılıp, **خالِدُونَ أَبَدًا** denseydi, biz bu ifadeden, onların cehennemde ebedi kalacağını anlardık. Ancak böyle denilmemiş ve **“ebeden”** lafzı terk edilmiş. Bu da ispat eder ki, eğer ayet müminler hakkında inmişse, mümin cehennemde ebedi değil, uzun süre kalacaktır.

Demek bu ayetin, müminler hakkında indiği kabul edilse dahi, ayette, günahkâr müminlerin cehennemde ebedi kalacağına dair, hiçbir delalet yoktur; uzun süre kalacağına delalet vardır. Uzun süre kalsa da bir gün cehennemden çıkacaktır. Bu da ispat eder ki, büyük günah işleyen kâfir olmamaktadır.

Beşincisi: Zina eden kişi, zina ederken mümin değildir..

Büyük günah işleyen müminlere kafir diyenlerin, beşinci sözlerine cevap vereceğiz.

Onlar diyorlar ki: Hadis-i şeriflerde, büyük günah işleyenlerin mümin olmadığı beyan buyrulmuş. Mesela şöyle denmiş:

Zina eden kişi, zina ederken mümin değildir. لا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ **Hırsızlık yapan kişi, hırsızlık yaparken mümin değildir.** وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ **Şarap içen kimse, şarap içerken mümin değildir.** وَلَا يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ

- Bu hadislerde açık bir şekilde, günah işleyenin mümin olmadığı beyan buyrulmuştur. Daha bunun üzerine söz söylemeye gerek yoktur.

İşte onlar böyle diyorlar. Şimdi bu hadislerin manasını izah edelim ve onların bu sözlerini çürütelim.

Bir hadis-i şerifte, Efendimiz (asm) şöyle buyurmuş:

Ahiret hayatından başka hiçbir hayat yoktur. لا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ الْآخِرَةِ

Şimdi bu hadisten, dünya hayatının olmadığı mı anlaşılır? İyi de dünya hayatı var. Hadisi böyle anlarsak, dünya hayatının varlığını neyle izah edeceğiz? Peygamberimiz (asm), **“Ahiret hayatından başka hiç bir hayat yoktur.”** derken, dünya hayatını inkâr etmiyor; **dünya hayatının kemalini inkâr ediyor; asıl ve kamil hayatın, ahiret hayatı olduğunu söylüyor.** Yani ahiret hayatıyla dünya hayatı kıyas edildiğinde, dünya hayatı sanki yok hükmündedir; işte Efendimiz (asm) bunu beyan ediyor. **Bir şeyin kendisine yok demek farklıdır, kemalini reddetmek farklıdır.**

Aynen bu misalde olduğu gibi, “**Zina eden kişi, zina ederken mümin değildir.**” sözünün manası da, “Kamil manada mümin değildir. İmanı kemalde değildir. Hakiki mümin değildir.” gibi manalardır. Efendimiz (asm), zina edenin imanını inkâr etmiyor, imanının kemalini inkâr ediyor. İmanı yok kabul etmek farklıdır, imanın kemalini reddetmek farklıdır. Burada olan, imanın kemalini reddetmektir.

Başka bir misal daha verelim. Denilir ki:

لا عِلْمَ إِلَّا مَا نَفَع İlim ancak faydalanılan şeydir.

Peki, şimdi soralım: **Faydalanmadığımız bilgi, ilim değil midir?** Hayır, o da ilimdir, lakin kamil ilim değildir. **İlmin kendisi başkadır, kemali başkadır.** Bir şeyin kemalini reddetmek, kendisini reddetmek değildir.

Aynen bunun gibi, “**Şarap içen kimse, şarap içerken mümin değildir.**” demek de “**bu kişi kâfirdir**” demek değildir. Bunun manası, “kamil manada mümin değildir. İmanı kemalde değildir. Hakiki mümin değildir” gibi manalardır.

Yine Efendimiz (asm)’ın, “**Şu işi yapan benden değildir.**” sözü, “**Benim hakiki ümmetim değildir. Bana hakikaten ümmet olsaydı, bu işi yapmazdı.**” manasındadır. Yoksa o kişinin kâfir olması manasında değildir.

Mesela, Peygamberimiz (asm), “**Komşusu açken tok yatan kimse bizden değildir.**” buyurmuştur. Bunun manası, “**Komşusu açken tok yatan her kişi kâfir olur.**” demek değildir. Bunun ifade “**Bu kişi, bizim gibi hakiki mümin değildir, imanı kemal bulmamıştır.**” manasındadır.

Örnekleri çoğaltabiliriz ki, biz bunu günlük hayatımızda da kullanıyoruz. Mesela, yanlış teşhis koyan bir doktor hakkında, “**O, doktor değil.**” dersiniz. Bu sözünüzle, “**O kişinin doktor diploması yok. Tıp okumamış.**” manasını kastetmezsiniz. Kastettiğiniz şey, o kişinin iyi bir doktor olmadığıdır.

Bu sözü, doktorluk gibi, yanlış yapan her meslek erbabı için söylersiniz. Hatta sizi aldatan kişi hakkında, **“O, adam değil.”** dersiniz. Bu sözünüzle, o kişinin insan olduğunu reddetmezsiniz; söylemek istediğiniz şey, o kişinin insan-ı kamil olmadığıdır. Evet, insandır, ama insan-ı kamil değildir.

İşte Efendimiz (asm)’ın da mümin için, **“mümin değildir, bizden değildir”** gibi sözleri, **“güzel mümin değildir, bizim gibi hakiki mümin değildir”** manasındadır. Yoksa o kişinin kâfir olduğu manasında değildir. **Bir şeyin kendisini yok saymak farklıdır, kemalini yok saymak farklıdır.** Mezkûr hadislerde yok sayılan, imanın kemalidir, kendisi değildir.

Herhalde mesele anlaşılmıştır. Bu dersimizi burada noktalayalım.

Rabbimize hamdüsena olsun, bir imanî eseri daha bizlere tamamlattı. Aslında bu konuda söylenecek daha çok söz var. Ama işin ince detayı, sizleri sıkar. Sizleri sıkmamak için, o ince detaya girmeyip, bu kadarla yetindik.

Allah bizleri iman hizmetinden ayırmasın. Bu eseri benim, bu eserde emeği geçenlerin ve halisane bu derslerden istifade edenlerin günahlarına, kefaret yapsın. Bizi kendine kul, Habib (asm)’ine ümmet eylesin. Amin.

Maalesef günümüzde bazı Müslümanlar, günah işleyenleri tekfir etmekte; yani kâfir olmakla itham etmektedirler. Günah işlemeyi küfür kabul eden bu zihniyete göre, büyük günah işleyen herkes kâfirdir. Halbuki Ehl-i sünnet itikadına göre, büyük günah işlemek kişiyi dinden çıkarmaz ve kâfir yapmaz, fasık olur. Allah dilerse, onu günahları kadar cehenneme atar, sonra cennete sokar. Dilerse affedip, cehenneme atmadan cennete koyar.

Bu eserde, büyük günah işleyenin kâfir olmayacağını ayetlerle ispat ettik. Yine beşeri hükümleri ihdas edenleri ve o hükümlerle amel edenleri sınıflara ayırıp, hangisinin küfre gireceğini delillerle sunduk. Ayrıca büyük günah işleyenlere kafir diyenlerin, bu iddialarına getirdikleri ayet ve hadislerin de doğru manalarını verdik.